

Beleidsplan studiebegeleiding FEW, divisie W & I

1. Inleiding

Studiebegeleiding heeft in de divisie Wiskunde en Informatica (W & I) een traditie van meer dan 25 jaar. Kenmerkend was vanaf het begin dat de begeleiding gegeven werd door leden van de wetenschappelijke staf die zelf intensief betrokken waren bij het (basis) onderwijs aan de betreffende studenten. Met het toenemen van het aantal studenten en het aantal studierichtingen ontstond een begeleidingsstructuur waarbij een staflid de studiebegeleiding van de gehele propedeuse (alle richtingen) verzorgde, en voor de doctorale fase per richting een of meer stafleden waren aangewezen als studiebegeleider/adviseur. De filosofie achter deze opzet is dat de student erbij gebaat is als adviseur een vakman/vrouw voor zich te hebben die bekend is met het vakgebied en in veel gevallen inhoudelijke adviezen kan geven hoe een probleem met dit of dat vak aan te pakken. Met name in de propedeuse kan de begeleider dan in veel gevallen de rol van docent oppakken en de student op weg helpen met gerichte opdrachten en extra uitleg.

Naast deze individueel gerichte studiebegeleiding bestaat in de faculteit sinds ongeveer 10 jaar een halfjaarlijks overleg van alle studiebegeleiders ter bespreking van door het onderwijssecretariaat vervaardigde cohort- voortgangsoverzichten. Deze cijfers vormen enerzijds een instrument bij de kwaliteitsbewaking van het onderwijs maar kunnen ook signalen bevatten over de studievoorgang van individuele studenten die kunnen leiden tot gerichte actie naar een (plotseling) slecht presterende student.

Met het aantreden van een Onderwijsdirectie en een Onderwijscoördinator in 1997 is de onderwijsorganisatie van de divisie ingrijpend gewijzigd. Als uitvloeisel daarvan is ook een verschuiving aan het optreden in de taak- en functieverdeling in het veld van de studiebegeleiding. Met het oog daarop is een eerste versie van dit document gemaakt. De daaropvolgende clustering en het uitkomen van de notitie studiebegeleiding van het CvB, maakt een aanpassing van dit document noodzakelijk. Daarbij wordt ingespeeld op ontwikkelingen die op de hogere niveaus (wetgeving, VU, Inspectie) in gang worden gezet.

2. Beschrijving van de huidige situatie

2.1 Vakspecifieke studiebegeleiding

Onder vakspecifieke begeleiding verstaan we het bieden van hulp bij het leren van een specifiek studieonderdeel. Dit is veelal onderdeel van het reguliere onderwijs. Hieronder vallen onder ander de volgende onderwijsvormen:

- Hoorcolleges, waarbij voornamelijk gebruik gemaakt van het wetenschappelijk personeel in vaste of tijdelijke dienst. De toetsing vindt meestal plaats door middel van een tentamen dat, afhankelijk van het aantal deelnemers, mondeling of schriftelijk kan zijn. Ook essay tentamens komen voor.

- werkcollege: bij deze werkvorm die men voornamelijk vindt bij de wiskundige en de theoretische informatica vakken wordt in kleinere groepen (20 tot 30 personen) opgegeven huiswerk en andere opgaven behandeld. Vaak (maar niet altijd) is de begeleider van het werkcollege een student-assistent of aio.
- computerpracticum : hierbij moet de student een bepaalde programmeeropdracht uitvoeren. De begeleiding die veelal uit assistenten of aio's bestaat is hetzij in de computerzaal aanwezig of heeft een spreekuur waar eventueel gerezen problemen kunnen worden voorgelegd.
- Behalve deze werkvormen bestaan nog verschillende andere, minder frequent voorkomende vormen zoals een casus-practicum waarbij studenten in kleinere groepen een bepaalde opdracht uitwerken.

2.2 Algemene studiebegeleiding

2.2.1 Voorlichting aan aanstaande studenten

Een goede studiebegeleiding begint met een goede voorlichting aan aankomende studenten. Vanzelfsprekend wordt in de voorlichting geprobeerd om duidelijk te maken dat de studies die vanuit W&I worden aangeboden aantrekkelijk zijn en dat er een goed beroepsperspectief bestaat. Daarnaast wordt echter ook aandacht gegeven aan de voorwaarden waaraan van de kant van de student voldaan moet worden om de studie tot een succes te maken. In de voorlichting wordt er altijd met nadruk op gewezen dat voor alle studies enige aanleg voor exacte vakken een absoluut noodzakelijke voorwaarde is, evenals de bereidheid om serieus te studeren.

Een bijzondere rol speelt in dit verband ook de facultaire oriëntatiedag waarop leerlingen van 5 en 6 vwo een 'dag uit het leven van een student' meemaken. Er wordt naar gestreefd om de programma's van de verschillende studies representatief te laten zijn voor die studies. Het gevolg is dat leerlingen ervaren wat de studie die zij overwegen te kiezen inhoudt en daardoor een betere keus kunnen maken.

2.2.2 Introductie eerstejaars

Aankomende studenten worden in de week voorafgaande aan het begin van de collegeperiode ontvangen door de faculteit. Door de propedeusecoördinator worden zij hierbij op de hoogte gebracht van een aantal elementaire zaken het reilen en zeilen van de faculteit betreffend. Verder draaien zij mee in het op centraal niveau georganiseerde IDEE-programma. De studenten die hierbij een begeleidende rol spelen worden geworven via de studentenorganisatie STORM.

2.2.3 Mentoraat

De indruk bestaat dat aankomende studenten de stap naar de universiteit als erg groot ervaren, groter wellicht dan voorheen. Onvoldoende sociaal welbevinden heeft uiteraard een negatieve invloed op het leerproces. Zeker aan onze faculteit kan een te late start fnuikend zijn voor de hele verdere propedeutische studie. Daarom is in het jaar 1997-1998 gestart met mentoraatgroepen onder leiding van een staflid en een ouderejaars student. Het project was goed voorbereid, met een tijdschema en planning van onderwerpen die door de leiding aan de orde gesteld zouden worden als ze niet spontaan uit de groep kwamen.

2.2.4 Propedeutische fase

Traditioneel heeft de propedeuse in de begeleiding in de divisie W & I een speciale plaats, in de zin dat de faculteit een sterke verantwoordelijkheid voelt juist deze fase optimaal te laten verlopen. Dit komt tot uiting in de inzet van veel personeel bij de ondersteuning van de studenten bij het leerproces in de propedeuse. Vandaar dat reeds lang geleden een systeem van (twee)wekelijkse voortgangstoetsen werd opgezet, die het mogelijk maakt de studieprestaties van studenten vanaf het begin nauwkeurig te volgen. Dit volgen van de studieprestaties in de propedeuse, individueel begeleiden van de studenten en het eventueel nemen van initiatieven tot bijsturen van het onderwijsproces is dus een taak die meer omvat dan 'studiebegeleiden'. Ter onderscheiding spreken we daarom van de 'propedeusecoördinator'. Uit hoofde van zijn functie woont de propedeusecoördinator de vergaderingen van alle opleidingscommissies bij als adviseur. De studievoortgangscontrole en achterstandsignalering is in het bijzonder de taak van de propedeusecoördinator. Deze krijgt daartoe inzage in alle toets -en tentamenresultaten zodra deze bekend worden. Slecht presterende studenten worden direct opgeroepen; de eerste oproepen gaan doorgaans reeds in oktober uit.

Een speciaal instrument is de 'studiepunten thermometer', die werd geïntroduceerd met de invoering van de 'bèta-regeling', die aan ieder student die binnen 18 maanden de propedeuse behaalde een extra jaar studiefinanciering toezegde: de te behalen 42 studiepunten worden verdeeld over het 18 maandstraject over 6 goed gekozen intervallen. Een student die binnen dit schema blijft kan rekenen op het extra jaar. Bovendien kon de faculteit aan de hand van de thermometerstand voorspellen wat de kosten zouden zijn van de regeling (die de faculteit namelijk zelf ten dele moest bekostigen).

Het eindejaarsstudieadvies (per 15 juli) luidde totnogtoe: een positief advies (A-advies) wordt gegeven bij 28 s.p., een negatief (C-advies) bij minder dan 8 s.p.; dit laatste is echter niet bindend.

2.2.4.1 Instrumenten

Aanknopingspunten voor de propedeusebegeleiding zijn:

- instroomgegevens (bijv. eindexamencijfers);
- wiskunde-instaptoets voor de opleidingen W en BWI, met daaraan gekoppeld de opfriscursus voor de VWO-wiskunde stof;
- toetsresultaten;
- tentamenuitslagen;
- meldingen van werkcollegedocenten en practicumassistenten;
- meldingen uit het mentoraat;
- meldingen van de eerstejaarsgroep van STORM;
- eigen ervaringen als docent;
- actie van de student zelf.

De begeleiding gaat ervan uit dat de student geen specifieke aandacht nodig heeft zolang deze indicatoren daar geen reden voor geven.

Het karakter van de faculteit brengt met zich dat eindexamencijfers een belangrijke (hoewel zeker niet enige) indicator zijn voor studiesucces. Slechte toetsen na de eerste maand van de opleiding, in combinatie met zwakke examenresultaten van wiskunde zijn

aanleiding voor een spoedige oproep voor een gesprek (waarop overigens niet iedere betrokkene reageert). Ook deficiënties (soms 'informeel', d.w.z. een onvoldoende voor wiskunde op een examenlijst die wel toelating geeft) zijn reden voor een spoedige oproep. Alle opleidingen kennen voortgangstoetsen, waarvan de eerste al na een maand plaats vindt en waaraan (althans in die fase) iedere serieuze student deelneemt. Hier blijkt, met name bij de grotere opleidingen, reeds een onthutsend aantal studenten 'niet-serieus' te zijn; zoeken van de reden waarom men zich dan laat inschrijven, is giswerk.

Bij werkcolleges en practica worden presentielijsten bijgehouden zodat absenteïsme kan worden vastgesteld. Overigens behoort het tot de onderwijstaak van werkcollegedocent dan wel practicum- docent, erop toe te zien dat de studenten daadwerkelijk mee doen, en zonodig gerichte assistentie te verlenen.

De studentenorganisatie STORM stelt elk jaar een groep samen die intensief contact houdt met de nieuwe eerstejaars. Hun bevindingen worden regelmatig doorgesproken in vertrouwelijk overleg met de propedeusecoördinator, die waar nodig actie neemt.

2.2.5 Doctorale fase

De algemene begeleiding in de doctorale fase is toevertrouwd aan stafleden die, wat de doctorale begeleiding betreft, deskundig zijn op althans een representatief deel van het wetenschapsgebied waarop de opleiding betrekking heeft. Deze stafleden verrichten dit werk binnen het bestuur/beheersdeel van hun aanstelling.

De FEW, divisie W&I kent aldus:

- een studiebegeleider-Wiskunde;
- twee studiebegeleiders-Informatica/Bedrijfsinformatica;
- een studiebegeleider-BWI;
- twee studiebegeleiders-Kunstmatige Intelligentie (AI).

Deze taken zijn qua omvang zeer verschillend, vanwege de verschillende studenten-aantallen in de doctoraalfase van de diverse opleidingen. In de praktijk springt de ene begeleider de andere bij indien nodig; ook worden soms noodverbanden gelegd door tijdelijk personeel bij de begeleiding te betrekken. Dit heeft echter niet de voorkeur van de faculteit in verband met de nodige continuïteit in de begeleiding.

Iedere student krijgt aan het einde van de propedeuse een uitnodiging voor een eerste gesprek met de doctoraalstudiebegeleider, tenzij de student een zodanige achterstand heeft dat deze nog geen onderdelen van het doctoraal mag volgen. In het laatste geval wordt na een semester opnieuw gekeken of een gesprek met de doctoraalbegeleider aangewezen is. Tijdens dit eerste gesprek worden afspraken met de student gemaakt over de in het komende semester te volgen vakken, rekening houdend met de eventueel plaats (tenzij de student geheel op schema is en aangeeft geen behoefte te hebben aan een gesprek binnen een jaar). Tijdens het vervolgesprek worden de vorderingen geëvalueerd, en afspraken gemaakt voor een volgend semester. Dit herhaalt zich in beginsel gedurende de hele studieloopbaan van de student.

Sinds het cursusjaar 1989/90 werkt de divisie met een systeem van cohortsgewijze studievoortgangscontrole. Halfjaarlijks wordt per opleiding een cijfermatig overzicht geproduceerd waarop voor elk cohort de studievoortgang is af te lezen. Meer in het bijzonder worden de volgende overzichten geproduceerd:

Ter vergelijking van opeenvolgende cohorten:

- overzicht propedeuse- en doctoraalrendementen;
- man/vrouw verhouding;
- gemiddelde studieduur;
- studievoortgangmatrix (absoluut en procentueel).

Van elk cohort afzonderlijk:

- Overzicht op naam van wie is afgestudeerd, gestopt, nog actief met vermelding van aantal behaalde studiepunten.

Voorts, speciaal m.b.t. het eerste doctoraaljaar (dat nog betrekkelijk uniform is):

- Per curriculumonderdeel, hoeveel studenten per cohort het onderdeel inmiddels hebben behaald.

Soortgelijke gegevens worden geleverd over ex-HBO cohorten

Deze gegevens worden (halfjaarlijks) besproken in een besloten vergadering van de studieadviseurs en de onderwijscoördinator. De bevindingen kunnen aanleiding zijn voor actie naar individuele studenten, of tot het aan de orde stellen van tekortkomingen in het onderwijs bij de opleidingscommissies of de onderwijsdirectie.

2.2.6 Advisering bij keuzes in de opleiding

Voorlichten en adviseren van studenten bij keuzes binnen de opleiding (keuzevakken, specialisaties, stages, verblijf in het buitenland) en over eventueel stoppen of omzwaaien behoort tot de taken van de doctoraalstudiebegeleiders. Met het tweede heeft ook de propedeusecoördinator veel te maken.

De opleidingen van de divisie stellen hoge eisen aan intellectuele capaciteiten, maar ook aan discipline. Eerstejaars studenten die op school nauwelijks hebben hoeven werken, komen niet zelden te laat tot de ontdekking dat dit hier wel moet, soms met als consequentie dat men van verder studeren afziet. Voor de opleidingen Wiskunde en BWI zijn geschikte alternatieven aan de Hogeschool Holland, waarnaar regelmatig wordt verwezen. Overstap van BWI naar Econometrie, met welke vakgroep intensieve contacten bestaan komt regelmatig voor. De beslissing te stoppen wegens onvoldoende resultaten wordt dikwijls gemaakt na een periode waarin de propedeusecoördinator tracht via intensieve begeleiding (extra werk e.d.) de student in kwestie alsnog op gang te brengen (wat soms ook lukt). Daarbij wordt ook wel getracht de rest van het jaar nuttig te besteden aan onderdelen die in de nieuwe studie weer 'te gelde' kunnen worden gemaakt.

Als 'vaklieden' zijn de doctoraalbegeleiders zeer goed in staat te adviseren over keuzevakken en specialisaties. Het keuzeproces wordt vergemakkelijkt doordat specialisatievarianten zijn opgenomen in de studiegids. Bovendien organiseert iedere opleiding jaarlijks een bijeenkomst waarin uitleg wordt gegeven over specialisaties en over keuzevakken die door de faculteit in het komende jaar worden aangeboden.

Alle studenten die een bedrijfsstage willen volgen kunnen gebruik maken van de diensten van het stagebureau; dit is verplicht voor studenten BWI. Ook het stagebureau organiseert jaarlijks een voorlichtingssessie. Verder is uitvoerige schriftelijke documentatie voorhanden over de wijze hoe een bedrijfsstage dient te verlopen.

Zowel in de studiegids als individueel door de studieadviseurs wordt de aandacht van de student gevestigd op de mogelijkheid een semester aan een buitenlandse universiteit te verblijven. Studenten die geïnteresseerd blijken worden verwezen naar de facultaire con-

tactpersoon Internationalisering, die beschikt over alle up-to-date informatie, en die behulpzaam is bij het leggen van de contacten.

2.2.7 Loopbaanadvisering

Niet alleen vanuit de centrale instanties maar ook vanuit de faculteit wordt in toenemende mate aandacht besteed aan de loopbaanadvisering. Onderdeel hiervan is een cursus loopbaanoriëntatie die jaarlijks voor de verschillende opleidingen van een faculteit wordt georganiseerd, in samenwerking met het Vormingscentrum. Hoewel de arbeidsmarkt, zeker voor de door de faculteit aangeboden opleidingen, gunstig is, worden de studiebegeleiders regelmatig geconfronteerd met vragen over loopbaankeuze. Inmiddels heeft één van de begeleiders een cursus op dit terrein gevolgd. Verwacht wordt dat in de toekomst nog andere begeleiders van deze faciliteit gebruik zullen maken.

2.2.8 Doorverwijzing naar centrale instanties

Alle studiebegeleiders worden met enige frequentie geconfronteerd met problemen van studenten die te maken hebben met ziekte (van de student zelf of van huisgenoten), moeilijkheden thuis, verbroken relaties e.d. Soms leidt dit tot het verzoek om bemiddeling voor bijzondere faciliteiten (zoals een extra tentamen o.i.d.), waaraan zo enigszins mogelijk wordt tegemoetgekomen. Als de begeleider de indruk heeft dat de problemen niet van korte duur of voorbijgaande aard zijn, wordt verwezen naar de studentendecaan of naar gespecialiseerde universitaire diensten.

2.2.9 Begeleiding specifieke groepen studenten

Aan de faculteit studeert een aanzienlijk aantal studenten met "allochtone afkomst".

Hoewel daarover geen harde gegevens voorhanden zijn [de faculteit is niet voornemens die te verzamelen], is er geen reden om deze studenten als groep te problematiseren: onder hen zijn er die voortreffelijk en ook die matig presteren.

Wel is gesignaleerd dat studenten die vrij recent komen uit een land met een lagere technologische cultuur extra moeite hebben met het gebruik van computerapparatuur.

Vastgesteld is dat onder de studenten die bij het eerstejaars practicum Inleiding Programmeren achterstand oplopen veel 'allochtone namen' zijn. Dit correspondeert met de ervaring van practicumdocenten die constateren dat studenten uit een niet-westers land vaak totaal vreemd staan ten opzicht van het toetsenbord. Met het VASVU overlegd worden zal over de mogelijkheid dat de faculteit, onder begeleiding van het VASVU, aanstaande studenten leert omgaan met computers.

Daarnaast blijkt dat het voldaan hebben aan toelatingseisen op het gebied van beheersing van Nederlandse taal (NT2) en de Engelse taal vaak onvoldoende is om de reguliere lessen goed te volgen. Dit treft vaak studenten die van het VASVU komen. Het faculteitsbestuur ziet echter geen mogelijkheden hiervoor maatregelen te treffen.

De instroom van het percentage vrouwelijke studenten in onze faculteit is per opleiding verschillend. Bij wiskunde is het percentage bijna 50%, bij informatica is daarentegen slechts 2% vrouw. Bij Kunstmatige Intelligentie is de instroom van vrouwelijke studenten in de begin jaren duidelijk hoger geweest dan bij Informatica, maar veel van deze studentes zijn al in de propedeuse afgehaakt. Onduidelijk is of betere studiebegeleiding dit

had kunnen voorkomen. Uit het feit dat zowel de instroom als de uitval van vrouwelijke studenten bij deze studie aan het afnemen is, kan geconcludeerd worden dat nu kennelijk een andere groep studenten geworven wordt. De uitval van vrouwelijke studenten is bij de overige studierichtingen niet groter dan bij de mannelijke studenten. Het verbreden van de studierichtingen bij de invoering van de vijfjarige studieduur kan er toe leiden dat meer meisjes geworven worden. Hierop zal de studiebegeleiding adequaat moeten reageren.

3. Knelpunten in de huidige opzet

3.1 Propedeusebegeleiding

De opzet van de propedeusebegeleiding is bevredigend in zoverre dat geen propedeusestudent 'de mist ingaat' zonder dat dit zeer tijdig is gesignaleerd en betrokkene (vrijblijvend) advies en hulp is aangeboden om op het rechte spoor te raken. Er kunnen niettemin wel tekortkomingen worden aangewezen zoals:

- Er is weinig contact tussen propedeusestudenten en vakdocenten. Voor zover de laatste wel onderwijs geven in de propedeuse, is dit doorgaans een hoorcollege, waar de afstand tussen docent en gehoor groot is. Docenten ervaren zo nauwelijks welke problemen eerstejaars studenten met de stof hebben (tempo, taal, voorkennis) of met de onderwijsvorm.
- Alleen studenten die het apert slecht doen krijgen contact met de studiebegeleider. Dat de overigen geen aanleiding geven tot zorg, betekent niet dat het ze allemaal goed gaat. Presteren onder de maat (bijvoorbeeld door slechte studietechniek, of gebrekkelijke motivatie) voor iemand met 'reserves' wordt niet opgemerkt. Dit nog afgezien van latente problemen die niet met het vak samenhangen.
- Ook studenten die het goed doen, kunnen zitten met vragen over hun studiekeus, bijvakmogelijkheden, omzwaai e.d.. Daardoor kan het gebeuren dat men een beslissing neemt (bijv. stoppen), die niet zo stevig is gefundeerd en anders had kunnen uitvallen bij betere informatie. Dit pleit ervoor alle studenten in de propedeuse individueel kennis te laten maken met studiebegeleiding.

3.2 Begeleiding in de doctorale fase

De studiebegeleiding in de doctorale fase werkt al jaren bevredigend, zij het dat ook hier kritische kanttekeningen kunnen worden geplaatst.

- Het feit dat de begeleider zelf staflid is, is vooral nuttig in de basis van het doctoraalprogramma. Bij toenemende specialisatie in de bovenbouw speelt dit minder een rol: de begeleider is niet bekend met alle specialisaties. Dit terwijl de student dan mogelijk wel behoefte heeft aan meer inhoudelijke adviezen.
- Het overleg met de studiebegeleider is voor de student vrijblijvend. Nogal wat studenten komen (in de loop van de cursus) niet meer op voor het gesprek. De redenen kunnen verschillend zijn: geen zin om met het eigen falen te worden geconfronteerd, de mening dat het gesprek de moeite van de reis niet loont, de overtuiging (soms terecht, soms niet) dat men het zelf wel uitzoekt. Gevolg kan zijn dat men essentiële informatie mist; bijv. over de eisen waaraan men moet voldoen om met een stage te beginnen (wat overigens wel in de studiegids vermeld staat).

- De stafleidbegeleiders hebben doorgaans een omvangrijke onderwijstaak. Dat betekent dat de begeleidingstaak meestentijds moet worden uitgevoerd in de collegevrije periodes (kerst, augustus). Op zich is dat voor de reguliere student een geschikte tijd, maar sommige studenten hebben meer aandacht nodig; de tijd daarvoor kan tekort schieten.

4. Aanzetten en plannen voor nieuw beleid

Studiebegeleiding is een taak die door het bestuur van de verantwoordelijke eenheid bij personen wordt gelegd. Het bestuur dient er daarbij zorg voor te dragen dat het aantal studenten in verhouding is met de hoeveelheid tijd die er in de taakverdeling voor wordt opgevoerd. Omdat vaak piekbelasting optreedt voor of tijdens het begin van onderwijsperiodes is dit aantal studenten bovendien aan een maximum gebonden.

Bij het ontwikkelen van nieuw beleid gaat de grootste aandacht van de faculteit uit naar de begeleiding in de propedeuse. Het is daar dat de instroom het meest heterogeen is, de student de grootste problemen ondervindt, en waar ook de meeste knelpunten worden geconstateerd in het huidige beleid. De meeste plannen voor nieuw beleid betreffen dan ook de begeleiding in die studiefase. Van de hieronder genoemde voornemens zullen sommige al het komende studiejaar worden gerealiseerd, terwijl andere zich nog in het ontwikkelstadium bevinden.

4.1 BWI-mentoraat

Geconstateerd is dat eerste- en tweedejaars BWI, hoewel niet gering in aantal, moeite hebben zich thuis te voelen in de divisie W & I. Dit heeft wellicht te maken met het sterke bètakarakter van de faculteit, waar sociale kwaliteiten bij studenten en staf minder in tel zijn. Zo kunnen BWI-studenten, die kiezen voor de uitoefening van een beroep in een op synergie gebaseerde organisatie, zich in de faculteit niet thuis voelen. Dit zou mede de oorzaak kunnen zijn van het vrij massale vertrek uit het BWI-cohort 1995. Voor de BWI-staf in dit in 96/97 aanleiding geweest te beginnen met een vorm van mentoraat, waarin de stafleden gesprekken voerden met groepen studenten. Behalve om de studenten wegwijs te maken en eventuele verlangens te realiseren, wilde de staf ook zien of er mogelijkheden waren de opleiding in de beginfase meer aan te passen aan de verwachtingen van de studenten. (Dit laatste heeft er o.m. toe geleid dat in het curriculum een onderdeel "Introductie-BWI" is opgenomen waarin bedrijfsbezoeken centraal staan, en een onderdeel "Praktijkcase" in het 2e semester, waarin groepswork wordt uitgevoerd.) Het BWI-mentoraat is inmiddels opgegaan in het algemene mentoraat maar het is de bedoeling dat de BWI-mentoraatgroepen blijven functioneren in het tweede jaar.

4.2 Nieuwe opzet mentoraat

In het jaar 98-99 is voor een iets andere opzet van het mentoraat gekozen, met een intensiever karakter en meer contacten aan het begin van het jaar. Behalve groepsbijeenkomsten hebben de docentmentoren ook individuele gesprekken met de studenten in hun mentorgroep.

Het mentoraat kent nu drie hoofddoelstellingen:

- a. integratie van de student in de universitaire omgeving.

b. de student kennis en enkele vaardigheden aanreiken voor reflectie op het eigen leerproces en de studiekeuze.

c. bevorderen van het contact tussen docenten en studenten in het algemeen.

Een mentoraatsgroep bestaat uit ongeveer 6 studenten, een docentmentor en een studentmentor (bij AI: een iets grotere groep studenten). De docentmentor is het eerste aanspreekpunt van de studenten en studentmentoren bij vragen en problemen.

Het programma van het mentoraat is uitgewerkt in 8 groepsbijeenkomsten, ten minste één individueel gesprek en enkele activiteiten (rondleiding, bibliotheekbezoek, etentje etc.).

De groepsbijeenkomsten zijn in het collegerooster opgenomen. De bijeenkomsten vinden gedurende de eerste vier weken wekelijks plaats, daarna is er ongeveer één keer per twee weken een bijeenkomst.

De taken van de docentmentoren zijn:

1. Leiden van de mentoraatsbijeenkomsten en het voeren van een individueel gesprek met de studenten.
2. Signaleren problemen en verwijzen door. Het is vooral de taak om eventuele studie-, motivatie-, of persoonlijke problemen van studenten te signaleren en bespreekbaar te maken. Wanneer de problemen van een student niet meer zelf opgelost kunnen worden, dan neemt de docent contact op met Riekus Kok, studiebegeleider c.q. coördinator van de propedeuse.

De studentmentor heeft eigenlijk drie hoofdtaken:

1. Ondersteunen van de docentmentor bij het uitvoeren van het mentoraat
2. Inbrengen van eigen ervaringen
3. Organiseren van enkele activiteiten

4.3 Huiswerkuren

Gebleken is dat juist in het eerste jaar de studenten relatief weinig tijd aan hun studie besteden. De grotere vrijheid die ze krijgen bij de overgang van het VWO naar het WO speelt hen daarbij parten. Om de studenten in het eerste jaar een betere studiediscipline bij te brengen zijn in het rooster van verschillende opleidingen speciale 'huiswerkuren' ingeroosterd. In deze uren zijn voor de studenten studieruimten beschikbaar waar ze opgegeven huiswerk en opdrachten kunnen maken. Ook zal een lichte vorm begeleiding hierbij aanwezig zijn.

4.4 Nieuwe opzet propedeuse

In het kader van de ontwikkeling van vijfjarige programma's voor de opleidingen van de faculteit zijn een aantal van de in de propedeuse gebruikte onderwijsvormen veranderd. Met name zijn hierbij meer werkvormen geïntroduceerd waarbij de student meer in groepen werkt en meer wordt gestimuleerd om actief aan het onderwijs deel te nemen dan in het huidige hoorcollege/werkcollege/tentamen schema. Ook zijn er projecten in ontwikkeling waarbij gebruik wordt gemaakt van nieuwe media zoals COO en het World Wide Web voor het onderwijs. Meer dan in de oude curricula wordt aandacht besteed aan communicatieve vaardigheden.

4.5 Realisatie streefcijfers studieuitval

De studieuitval en met name de studievertraging van zowel de propedeusestudenten als de doctoraalstudenten is in alle studierichtingen hoog. Voor het komend jaar wordt er

naar gestreefd het rendement voor alle opleidingen met 10% te verhogen. Hiervoor is een aantal maatregelen ingevoerd, gericht op de verbetering van het onderwijs, de beoordelingsmomenten en de studieadvisering.

Zo is op 1 juni 1998 de zogenaamde 'wachttregeling' bij tentamens ingevoerd. Tentamens met een slagingspercentage lager dan 50% worden besproken met de betrokken docent en de beoordeling wordt eventueel bij gesteld.

4.5.1 Studietoadvies

Het komend studiejaar wordt voor 1 februari een extra advies verstuurd aan eerstejaars studenten die minder dan de helft van het mogelijk behaalde aantal studiepunten in de eerste twee blokken (16 stp) hebben behaald. Aan hen wordt geadviseerd om hun studie te stoppen en zich voor 1 februari uit te schrijven, zodat ze het recht op studiefinanciering voor dat jaar niet zullen verspelen. Ook wordt de studenten aangeboden hiervoor een gesprek te voeren met de studiebegeleider. Speciaal hiervoor is een commissie ingesteld die het advies opstelt en ook deze gesprekken zal gaan voeren.

Daarnaast wordt het traditionele ABC-advies eerder uitgebracht, voor 1 juli, en worden de grenzen van dit advies binnen FEW gelijkgetrokken. Het positief advies (A-advies) wordt gegeven bij het behalen van 70% van het aantal studiepunten dat de student op dat moment kan hebben behaald. Een negatief (C-advies) wordt gegeven bij minder dan 40% van het aantal mogelijk behaalde studiepunten. Dit laatste is echter niet bindend.

Studenten kunnen vragen om een aanpassing van het ABC advies als na de herkansingsronde de studieresultaten zijn verbeterd.

4.6 Personeelsuitbreiding propedeusebegeleiding

Het gesignaleerde tekort aan personeel voor de algemene begeleiding in de propedeuse was de enige die zich op geregelde basis bezig houdt met de begeleiding van propedeuten, is voor een deel opgevangen door de intensievere opzet van het mentoraat en door de gesprekken van de mentoren, die als eerste opvang van studenten gezien wordt. Daarnaast is er voorzien in uitbreiding van de propedeusebegeleiding, doordat de begeleiding van recidivisten uit de propedeuse overgedragen wordt aan de doctoraalstudiebegeleiders.

4.7 Doctorale fase

Concrete wijzigingen omtrent de begeleiding in deze studiefase zijn nog niet voorzien. Het is duidelijk dat in het kader van de vijfjarige cursusduur ook de huidige doctoraal-curricula ingrijpend gewijzigd zullen worden. Een en ander zal in het komende studiejaar zijn beslag moeten krijgen. Er zijn plannen voor nieuwe afstudeervarianten in alle opleidingen van de faculteit. Behalve de aangeboden vakken zal dit ook effect hebben op de verschillende studievormen in het doctoraalprogramma. De vakspecifieke studiebegeleiding zal hierdoor, mits er voldoende formatie voorhanden is, intensiever door worden. Nog niet duidelijk is of dit effect moet hebben op de algemene studiebegeleiding, en zo ja, op welke manier.

Zowel de propedeuse- als de doctoraalstudiebegeleiders zijn voor korte vragen en voor het maken van afspraken bereikbaar via e-mail.

4.7.1 Tutoraat-wiskunde

Bij de opleiding Wiskunde is besloten docenten meer te betrekken bij de studiebegeleiding, speciaal waar het de advisering over het afstudeer- programma betreft. Zodra de student in de fase gekomen is dat de keuzeruimte met het oog op de specialisatie moet worden ingevuld en betrokkene in overleg met de studiebegeleider het deelgebied van de wiskunde heeft bepaald waar hij/ zij zich wil specialiseren, betreft de studiebegeleider een docent uit die richting bij de advisering (tutor). Deze geeft advies over de invulling van het keuzepakket, met name ook over mogelijke privatissima of onderwijs te volgen aan de UvA of bij de onderzoeksschool Stieltjes. Kwesties van meer algemene aard, zoals de studievoorgang, arbeidsmarkt- voorbereiding e.d. blijven voor rekening van de doctoraalbegeleider.

Een en ander zal waarschijnlijk gepaard gaan met een intensievere begeleiding zowel op vakinhoudelijk als in algemene zin. Gehoopt wordt dat ook het rendement van de propedeuse hierdoor vergroot zal worden.

This document was created with Win2PDF available at <http://www.win2pdf.com>.
The unregistered version of Win2PDF is for evaluation or non-commercial use only.
This page will not be added after purchasing Win2PDF.